

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábon postáért egyszeri hirdetésnél 8 kr., többszörli hirdetésnél 7 kr. — Helyi díj 30 kr. Hirdetéseik és díjak HORTHY GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk. Előfizetési pénzek Darnay Kálmánhoz, a kiadó hivatal főnökéhez küldendők. Kéziratokat nem küldünk vissza.
Egész évre	4 frt.	ÉLES KÁROLY.	
Fél évre	2 frt.	A kiadók nevében:	
Negyed évre	1 frt.	Lukonich Gábor dr.	
Egyes szám ára 10 kr.		Bárdi György dr. Darnay Kálmán.	

A jelenkornak feladata.

Minden időszaknak meg van a maga feladata, melyet megoldani az idő követelte kötelességünké válik. Nem könnyű dolog ez, de a feladat elől kitérni nem lehet. hacsak nem akarunk indolenciánk által a társadalomban még nagyobb bajokat okozni. A megoldásra célzó törekvések a társadalmi életben tényleg meg vannak. Egy időben sem volt oly nagy mozgalom a társadalmi téren jót eszközölni, mint a mostaniban. Korunknak teljes joggal szokták a materialisztikus irányt, az önzés nevető szemérem lobbantani és mégis fáradhatatlan buzgalmat látunk kifejteni a nemes tettek gyakorlásában, mintha ezt a szemrehányást a kor megcáfolni akarná. De az is tagadhatatlan igaz minden pártatlan kutató előtt, hogy azon módok és eszközök, melyeket a bajok megszüntetésére egyesek alkalmaznak, nem épen a szerencsés választott eszközökhöz tartoznak, aggodalomra szolgáló okot nyújtanak ezek, sőt hova-tovább tulásba is átmennek.

A mai nemzedék a társadalmi bajokat a küzdelem, az anyagi javak és politikai jogok elnyerése útján hajlandó megszüntetni. Ez magában véve helyes lehet ugyan, csak hogy ehhez nem elegendő egyesek, vagy csoportok által kifejtett törekvés hanem az igazságos, jó és tiszta akarathoz szükséges az összes társadalom közreműködése, mert az egyéni vagy csoportos tevékenység mindig csak fellobbanó szal-

maláng lesz mindaddig, míg az összes társadalom munkálkodása az ilyen nehéz feladatok megoldásához hozzá nem járul.

A társadalmi egyenlenségeket megszüntetni csak ideális törekvés lehet, mert az egyenlőség megvalósítása a lehetetlen dolgok közé tartozik. De a kirívó ellentéteket simítani, a társadalmi bajokon enyhíteni a humanizmus elve alapján, ez azon feladat, melyet korunk reánk ruházott és kötelességünké tette annak fogamatossá tását.

A társadalom, mint olyan, különféle elemekből áll, melyeknek egyesei néha homlokegyenes ellentétben állanak egymással. Az ilyen ellentétek ugyanis szülik azután az elégedetlenséget, irigységet és fanatizmust egyaránt. Hogy mire képes ez utóbbi, mutatja legjobban az egyes országokban felmerült anarkizmus romboló ereje és vak dühe.

A társadalmi egyenlenségek megszüntetésére vonatkozó utakat és módokat nem szükséges itt külön megnevezni és részletezni, láthatjuk azokat minden nap. Nemesszívű asszonyok és férfiak buzgólkodnak; előkelő embereinket látjuk vállvetve a nép nyomorán, a társadalmi bajok enyhítésén munkálkodni. Gyártulajdonosok javítanak munkásaik helyzetén különféle uton és módon; az állam telepítés által igyekszik a szegénységen segíteni; az egyház is felkarolta az ügyefogyottak sorsát és a különféle filantropikus társulatok is sokat tesznek az inség enyhítésére. De ha

ezzel már segítve van az ellentéték kiegyenlítésén, nincs-e már semmi tenni valónk? Avagy csak a nevezettek tegyék meg ebbeli kötelességüket? Nem! kivétel nélkül mindenki a maga módja szerint járuljon hozzá e társadalmi egyenlenségek némi kiegyenlítéséhez, ez korunk követelte mindnyájunk feladata.

A második feladat: a tudományos vívmányok népszerűsítése.

Volt idő, mikor a tudósok azt hitték, hogy a tudományt nem lehet, nem szabad a nép közt terjeszteni. Fenségénél fogva csak a hivatottak kiváltságos joga azt magok közt ápolni, fejleszteni. Ez az elfogult nézet az ipartűzők céheiben taláta hasonmását De valamint annak korlátai szétlullottak, úgy a tudományos céhet sem korlátozzák mai nap semmi sorompók, terjesztik a tudományt a tudósok szóval és írásban a nép közt. Ha a tudománynak öncélja is van, azért bizony a tudomány arravaló, hogy annak vívmányait mindenki a maga számára használja fel, érdekeinek előmozdításában saját céljaira hasznosítsa. Mert az olyan tudomány, melynek az ember hasznát nem veheti, csak holt kincs marad. A tudományos kutatások eredményei továbbá arra is való, hogy a lelket nemesítsék, a felderített igazságot a szellemi életet táplálja, az embert előítéleteitől, babonájától és tudatlanságától megszabadítsa. A népet minden tekintetben emelnünk kell az anyagi téren csak úgy, mint az erkölcsin, kulturális tekintetben csak úgy, mint

A sziklarózsa.

— A Sümeg és Vidéke eredeti táczája. —

Irta: Pogonyi Nándor.

Odakint erősen havazott, a csipős északi szél süvöltve rohanta be a keskeny völgyet, s az eresztől letördelt jégcsapokat az ablakhoz csapdosta. Bent vidáman pattogott a tűz a nagy kályhában s a lobogó lángok vörös fénye pirosra festette a tüzes szemű lányok fehér bőrét.

Ott ültek mindnyájan az öreg Hanka körül és szorgalmasan pörgették az orsót, közben pajkos nótákat énekeltek, vagy pedig nagyokat kacagtak a körülöttük settenkedő legények ügyes mókáin.

A kutyák erős csaholása tulharsogta a szélvihar zugását. — Bizonyosan farkasok járnak a közelben. A múlt héten is betörték az öreg Iván aklába és elvittek a három legszebb bárányt, pedig mind a háromnak olyan szép selymes gyapja volt, akár a Marjucának a haja, mondogatták egymás közt a lányok.

Marjuca a mint meghallotta a nevének említését, felemelte szép fejét és megszólalt:

— Akartok tőlem valamit?

— Óh nem, csupán csak az Iván báránykairól beszélgettünk, te azonban, úgy látszik, nagyon elmerültél a beszélgetésben. Sok szépet beszélhetett már neked ma este a Jozso, hogy még csak ránk sem ügyelsz.

— Az ám, sóhajtá nagy busan a sarokból a fekete Kristóf, a ki csak akkor fordította el a szép Marjucáról szemét, ha a tűzre kellett

tenni és a kinek nagyon fájt az, hogy ez a jöttment Jozso úgy lefoglalta az ő Marjucáját, hogy még csak rá sem ügyel, pedig már a gyűrűt is megvette neki, hogy eljegyezhesse a farsang alatt.

Marjuca észre vette a sóhajtást, titkon Kristóf felé pillantott és megszólalt:

— Hát te meg mit sóhajtazol oly búsan, mint a szentpáli remete?

— Tudod te azt nagyon jól, felelé a fiu elszorult lélekkel.

— Na csak na, szólalt meg ekkor a kis Kata, ne lamentáljatok már mindig, mint az öreg Tresszka, sokkal jobb lesz, ha megkérjük a jó Hankát, hogy meséljen nekünk valamit.

— Nem értek én a meséléshez, azután meg kedvem sincs hozzá, találjatok magatoknak valami más mulatságot.

— Dehogyan nem, jó Hanka, csak mesélj, meglásd nem bánod meg. Majd hozok neked a nyáron sziklarózsát a Maguráról, tudom, hogy te azt nagyon szereted . . .

— Sziklarózsát? Gyopárt akartál mondani Kristóf, nem sziklarózsát.

— No hát gyopárt, de hát hisz az mindegy.

— Az nem mindegy. A sziklarózsának ezüstből van a levele, aranyból a szirma, s ragyogó gyémánt van kelyhében harmatcsepp gyanánt, óh azt én tudom jól, sokat, nagyon sokat mesélt nekem erről az én jó Gregorom . . . szegény, szegény Gregor, mért is kellett teneked a sziklarózsa után menned? . . . mese kell nektek, jól van, hát elmondom a sziklarózsa történetét . . .

Régen, nagyon régen volt már, még akkor nem volt olyan ősz hajam, mint most, hanem

fekete, mint a holló szárnya, az arcom sem volt oly ráncos, mint ma, hanem oly telt és piros volt épen, mint a Marjucáé, azt beszéltek akkor, hogy az egész vidéken, amelyet a Maguráról be lehet látni, én voltam a legszebb leány, én ezt el is hittem, mert Gregor mondta, neki pedig mindent elhittem . . .

De ti még azt sem tudjátok, hogy ki volt ez a Gregor, hát csak legyetek oszondesen, majd elmondom.

Ott a Magura tulsó oldalán van egy hosszú völgy. Buján terem ott a kövér fü. Ezer színű virágok nyílnak mindenfelé. A berkekben és csalikokban vig danákat zengenek a kis madarak. A közel erdő fán tanyázó vadgerle szomorú bugása összevegyült a hegyoldalból hangzó furulya mélabús hangjával. Lenn a völgyben és a hegyoldalban tarka tehének legelésznek; kövér nyakukon, melyet magasra emeltek, ha a fák fris lombjait akarták leharapni, nagy kolomp függött. Mikor ezeknek a kolompoknak a hangját hallottam, azt hittem, hogy a templomban vagyok, mert tudjátok meg, hogy ezeket a teheneket Gregor őrizte, és a hegy oldalán is a Gregor furulyája hallatta az epedő dalokat.

Ünnepnapokon lelerándult hozzánk a hegyről. Örültünk neki mindnyájan, ha jött, mert nagyon szerettük őt.

Egyszer olyankor jött, mikor csak egyedül voltam otthon Kint ültem házacskánk előtt a kis kertben. Oda jött mellém. Arca piros volt, szeméi lángoltak és úgy sütöttek, mint a meleg nap.

— Hanka, mondá reszkető hangon, beszédem van veled, meghallgatsz-e?

— Én mindig meghallgatlak, jó Gregor,

a tudományban és művészetben is, hogy maga is érdeklődjen a tudomány és művészet iránt, hogy maga is bírja azt a tudatot, hogy az országnak kulturális emelkedésében ő neki is van része. A haza érdeke legyen az ő érdeke is. Az ideális eleterő hatalma őt is hassza, tudja, hogy az anyagi szükségleteken és javakon kívül a szellemi világ hatalmas rugó az élet mezején, ezt a tudományban és művészetben keresse és találja fel. Így van ez a dollárok hazájában, Amerikában, miért nem lehetne ez nálunk is így?

A harmadik feladata a jelenkorak: egészséges életirány teremtése.

Ha a mai világnézet különböző irányait szoros vizsgálat alá vesszük, a pesszimizmus életirány az, mely jelenleg a többiek fölött dominál. Hogy ez nem egészséges életirány, ezt már mondanom sem kell. Pedig nekem úgy látszik, mintha ezen irány jelenleg még nagyobb mérveket öltene, mert apostolai szaporodnak. Ujabbán is egy német veterán jeles író ilyen irányú könyvet bocsátott közre,*) melyet sokan fogják olvasni, már a szerző jó hírellel fogva. De hat tartós e ezen irány? kérdezheti valaki. Feleletem: nem! mert az emberi természetet ki nem elégheti. A pesszimizmusnak az a jó oldala van, hogy az embert, legalább az igazság-szerető lelkeket, kutatásra szorítja, őket a jobb után való törekvésre ösztönzi. Az a csepp látszólagos igazság a pesszimizmusban, mely egyes töredékében rejlik, még nem elegendő az ember szellemi világának kielégítésére, neki szüksége van ideális javakra,**) melyek jobb természetének megfelelően és az élet küzdelmeiben neki horgonyul szolgálnak. A pesszimizmus csak átvonuló irány lehet, mely, mint számtalan más, csak egy ideig divatozik és ismét másnak, hisszük, jobbnak, a tért átengedi.

Rajtnak van a sor oly irány előterem-

*) L. Der grundlose Optimismus, ein Buch der Be-trachtung von H. Lorm.

***) Nem azt az idealizmust értem én, mely a meg nem valósítható eszmékért rajong, hanem azt az idealizmust tartom szemem előtt, mely elődeink magasztos tettein csúng, erejét ezeknek nemese példájából merítve, józan ésszel és vasakarattal eszméit megtestesíteni törekszik.

tésén közreműködni, mely az ember jobb természetének megfelel, mely az embert minden tekintetben kielégíti, az anyagi dolgokat a maga értékére redukálja, a szellemi javakat el nem hanyagolja és az embert az élet küzdelmeiben el nem esüggeszti, hanem ideáljaiban támaszt és erőt kell hogy leljen, melyek őt rendületlen hiében nem tantorítják meg. Legyen ezen életiránynak akármilyen a neve: idealizmus vagy optimizmus, a név nem változtat a dolgon semmit, csak legyen meg, hogy a pesszimizmust kompenzálja és a társadalmi életből teljesen ki-zorítsa**).

E három feladat korunk égető kérdései közé tartozik, melyek elől kitérni nem lehet. Mindenki a maga módja szerint járuljon hozzá, hogy e nehéz feladatokat megoldhassuk. Mert ha talán sikerülne is nekünk azokat egy időre elodáznunk, mégis csak előtérbe lépnek azok mindaddig, míg teljes megfajtást nem nyertek részünkről.

Wiesinger Károly.

Kérjünk szénkénegraktárt.

Azok a mindig jobban és jobban terjedő foltok, melyek szőlőinkben a fillokszera gyors pusztításának tünetei, végre meggyőzték szőlősgazdáinkat, hogy ütött már az óra, tovább halogatni való percük sincs. A jobbmodu birtokosokban szilárd elhatározással vállalt a szándék, hogy nem kímélve a költséget, a védekezés munkáját hoz fogjanak, ellenkező esetben viruló szőlők rövid idő múltán végképpen megsemmisülnek. E gazdák most utána járnak, hogy szénkénegraktárt kapjanak, (amit mi még a nyár folyamán sürgöttünk) és egyik a másik után szerzi be a feskendőt, hogy részint még ez őszön, részint a tavasz kezdetén hozzáfoghasson a szénkénegezés munkájához.

Alapos a remény, hogy ezek a gazdáink így éveken át fenntartják szőlőiket, ha kellő mennyiségű szénkénegehez jutnak.

De éppen itt a bökkenő!

A Balatonmenti nagyterjedelmű szőlők gazdái a folyó évben valóságos lázzal vetik magukat a szénkénegezésre és valósággal megostromolják a

*) A mai világnézeteknek egy különös fajtája: a spiritizmus. Százeczekre menő híveket számlál az Amerikában, a hol a szerepvivőknek — Miss Corner, Florence Cook — eszlását több ízben feltárták. Németországban még a tudósok között (Zöllner) is talált hívekre a spiritizmus és nálunk is vannak ezen hóbortnak követői.

mondám neki, szólj, mit kívánsz, a mit csak lehet, szívesen megteszek érted.

— Lásd, mondá ő, én nem tudom mi van velem, de én te miattad nem lelem nyugtalmat sehol. Ha felmegyek a nagy Magurára, s látom ott magam körül a végtelen hómezőket, mindig arra gondolok, hogy mennyivel fehérebb a tiszta hónál a te szűzi lelked; ha a völgyben hallom a madár dalát, akkor is azt hiszem, a te hangod hallom, a csillagos ég látásán is a te ragyogó szemeidre gondolok, s még Uram bocsás meg, de imádkozni sem tudok, mert az Isten szent neve helyett is minig a te neved jön az ajkamra . . . Hanka, én téged szeretlek, mondó, szeretsz-e te is engem? akarsz-e velem jönni fel a hegyek közé, megbecsüllek ott, mint az Isten angyalát, akarsz-e az én hűségem felelősekem lenni?

Én nem tudtam mit felelni neki e szép szavakra, csak a vállára borultam és sirtam, sirtam, mert olyan kimondhatatlan boldog voltam akkor . . .

Az öreg Hanka itt megakadt a beszédében, némán maga elé bámult, színtelen szeméből megeredtek a könnyek és sebesen alágördültek ráncos arcán. A csendet nem merete megtörni senki, mindenki tisztelte a szegény öreg fájdalmát.

Egy kis idő múlva nagyot sóhajtott az öreg Hanka, megtörülte kopott karniceájával szeméit és folytatta tovább elbeszélését!

Azután csaknem mindennapos lett nálunk. Gyakran hozott a Maguráról havasi gyopárt, elmondotta ilyenkor mindig, hogy mennyi veszedelem közt szedte ő le azokat nekem. Én kértem, hogy ne tegye ki magát a szerencsétlenségem e miatt az egyszerű virág miatt, de ő azt mondta, hogy bár honnan is elhozná nekem a gyopárt, mert ez a hűség virágja és ő azt akarja, hogy mindig hű legyek hozzá. Ha egyszer észrevennő, hogy kezdek iránta hidegülni, akkor még a sziklarózsát is elhozná, a melyet a nagy hasadékban, az ördögölgy közepén őriznek a szellemek. Ő mondta, hogy ennek ezüst levele és arany szirma van, és hogy a kelyhében ragyogó gyémántból van a harmat-csepp, de azonkívül még oly csodás ereje is van, hogy megbűvöli azt a leányt örökre, a kinek odaadják, annak azután nem lesz többé

sem éjjele, sem nappala, folyton csak arra a legényre gondol, a ki azt neki adta . . . én csak nevettem rajta és azt mondtam neki, hogy ez csak olyan mese.

Egyszer egy idegen ur vetődött erre a vidékre, itt élt hosszabb ideig. Hozzánk is el-el jött friss tejet inni. Gyakran és hosszasan elbeszélgettünk együtt, mert olyan szépeket tudott ez az ur mesélni a távoli nagy városokról, a hol annyi a pompa és a fény, hogy azt még elképzelni sem tudja ilyen magunk fajta szelvény jóság. Gregor észrevette, hogy mi így szoktunk beszélgetni. Féltekény kezdett lenni, pedig bizony mondom, nem volt rá semmi oka. Eleintén csak mogorva volt miatta, később már szólott is és erősen követelte, hogy szóba ne álljak többé az idegen ural.

Én csak nevettem szegényt, nem gondoltam meg, mi lesz a következménye.

Egy pénteken este a kis kertemben ültem és vártam Gregort. Nem jött meg, hanem maga helyett az öreg Traszkat küldte el, aki még akkor olyan süldő leánygyerek volt, és azt üzentette, hogy elment a sziklarózsáért.

Én megijedtem akkor, de azt gondoltam, hogy csak tréfál, mert hiszen csak nem megy neki olyan halálos veszedelemnek, mint a sziklarózsza megszerzése.

Mégis neki ment. Elmúlt két nap, három nap, Gregor csak nem jött meg. Elmúlt egy hét is, akkor sincs se híre, se hamva.

Keresni kezdtük, mert nagyon aggódtunk miatta is, meg az idegen ur miatt is, akit azóta sem láttunk, ahogy Gregor eltűnt.

Hosszas keresés után megtaláltuk mindkettőjüket a nagy hasadék fenekén. Össze voltak fogódzkodva, úgy feküdtek ott élettelenül. Vérük összevegyült és jégzilánkokká fagyott. . . . Vélük összevegyült, hogy mindketten a sziklarózsáért indultak és lerántotta őket a hegyek rossz szelleme.

. . . . Ezután egy darabig némán bámult maga elé az öreg Hanka, majd összerázkódva megszólalt:

— Br de hideg van, tegyetek a tűzre!

Szavára a szép Marjuca hirtelen felugrott, két három hasáb fát dobott a tűzre és azután ott maradt a tekete Kristóf mellett.

tapolcai szénkénegraktárt, melybe pedig a kormány a mostani időszakban megsokszorozva küldi a szénkénegraktárt. Minthogy pedig az melegszik, aki a tűzhöz közelebb van, féltő, hogy a mi gazdáink a legjobb igyekezet mellett sem juthatnak annyi szénkénegehez, amennyire szükségük van.

Földműves gazdáinknak pedig, akik amúgy is nagyon nehezen szánják rá magukat, hogy valami reform-munkába kapjanak, százszor is elpusztítja a fillokszera a szőlőiket, ha a szénkénege kezök ügyébe nem esik.

Ezek a körülmények adták nekünk az eszmét, hogy egy Sümegen felállítandó szénkénegraktárt sürgessünk. A kormány nem zárkozhatik el jogos kérelmünk előtt, ha feltárjuk előtte a helyzetet s lefestjük a képet, mely népünkre szőlőinek pusztulásával vár. A raktár felállítását pedig annál inkább remélhetjük, mert nemcsak városunk szénkénege szükségletének fűződésére szoritkoznék, hanem a szomszéd községek és az egész vidék is innen látná el magát a szükséges anyaggal. Így ha a szénkénege hozzáférhetőbbé válnék, csakhamar általános elterjedést nyerne a fillokszera elleni védekezésnek ez a módja.

Lapunk múlt számának egyik hírében fölvetettük ezt az eszmét. A másnap tartott városi gyűlés nem reagált rá, amennyiben senkinek sem jutott eszébe, hogy e tekintetben indítványt terjesszen elő. Azért most kissé bővebben foglalkoztunk ezzel a kérdéssel és egyenesen a sümegvidéki gazdakörhöz fordulunk és kérjük: karolja föl minél előbb ezt a szőlőkultúránkra oly rendkívül fontos eszmét, s tegyen lépéseket, hogy Sümeg és vidéke szénkénegraktárt kapjon.

Erős a meggyőződésünk, hogy *Daranyi* földművelésügyi miniszter, kinek működéséhez a szőlőkultúrának eddig nem tapasztalt föllandulása fűződik, meghallgatja és teljesíti jogos kérelmünket, a gazdakör pedig eddigi sikereihez újat kapcsol, melyből szőlőinknek fenntartása és a gazdák egyik legnevezetesebb jövődelmének megóvása fakad.

Adakozások.

Szegedy Rozália hamvainak athelyezésére és a síremlék létesítésére befolyt:

Király Gizike 20. számú gyűjtőívén befolyt: Hang Emil 1 frt., özv. Király Nándorné, Bozó Ilona, Király Gizella, Székely Ármán, Kutassy Vince, N. N., N. N. 50—50 kr., F. F. 30 kr., X. Y., Z. N. 10—10 kr., összesen 5 frt. *Kiss Ida* (Budapest) 1 frt., összesen 6 frt. Kimutatott gyűjtés 458 frt 85 kr.

Főösszeg 464 frt 85 kr.

Sümegen, 1897. november 6-án.

Darnay Kálmán
pénztáros.

H I R E K.

— **A kegyelet napja.** A sümegi reáliskola ismét lerotta hálájának és kegyeletének adóját a sümegi temetőben nyugvó két nagy férfiú örökké felejthetetlen emléke iránt. November hó 1-én, reggel 8 óra után a tanári kar és ifjuság kivonult a temetőbe s Kiszaludty Sándor szobránál megállapodva, először a *Himnust* énekelték el s azután *Wiesinger* Károly tanár ismertette el a költő életét s méltatta azokat az érdemeket, melyek Kiszaludtyt a magyar költészet soha el nem hűnyő csillagává avatták. A lelkes szónoklat bevégezése után a sirt megkoszorúzták. Erre a Ramassetter-pár sírjához vonult a menet, hol *Kellemen* Károly dr. igazgató emlékbeszéde gyűjtötte föl a kegyelet benső, gyengéd érzelmét az ifjuságban városunk nagy jötevője és a reáliskola alapítója iránt, kinek sírjára szintén koszorút helyeztek. Az ünnepély a *Ki ragyogni látod* halotti ének után véget ért. — A közönségnek kegyeletnyilvánítása a folyó évben is impozans volt. Egész napon át hordták ki a koszorúkat az elhunyt rokonok sírjára, melyet gyengéd kezek már előbb rendeztek. Estenden pedig kigyúlt a lámpák, gyertyák, mécsek ezernyi ezer világa, melyek ragyogó fénybe vonták a sümegi kies fekvésű temetőt úgy, hogy ez a kálvária-utról szemlélve igazi tündéres látványt nyújtott. Délután és este pedig folytonosan süri közönség hullámzott a temető utain vagy húzódtott meg a fényes sírok mellett, hogy a föld ölében pihenő drága halottjáról szívből fakadó imával emlékezzék meg. Majd mindjobban leereszkedet az éj, . . . a közönség sorai egyre ritkábbak lettek . . . végre elhunyt az utolsó láng is. . . . A szívünkben élő kegyelet azonban nem hal ki soha!

— **Városi gyűlés.** Sümeg képviselőtestülete november hó 1-én látogatott gyűlést tartott, melyben városunk részéről döntő lépés történt, hogy a kisdudovót, az elemi leány- és felső leányiskolát a *Hornig* Károly báró magyós püspök által létesítendő angoliskasszonyok zárdájának adják át. Miután *Malomsoky* János jegyző

a szerződést felolvasta, a képviselőtestület a fontos ügyet alapos vita alá vette, melyben különösen *Eitner* Sándor, *Székely* József, *Fényes* Geza dr. és *Lukovich* Gábor dr. vettek részt. Végre *Kondor* József városbíró szavazásra bocsátotta a kérdést. A szavazás névszerint történt. A szerződés elfogadására 29, elvetésére 3 képviselő szavazott, mire a városbíró kimondotta a határozatot, melynek értelmében a fentemlített intézeteket a lapunkból nagyrésztben ismert föltételek mellett az angolkisasszonyok vezetésére bízná a város. A szerződés folszerelésére szükséges okiratok elkészítésével illetve beszerzésével a kilences bizottságot bizta meg a gyűlés. Ezután tudomásul vették, hogy a megyegyűlés megszüntette a képviselőtestületnek az a határozatát, mely szerint a piaci helypénzszedést nem adták bérbe és elhatározták, hogy árverés útján még a folyó év két hónapjára bérbeadják. Ennek kapcsán *Posszonyi* József indítványára utasította a gyűlés az előjárásról, hogy a veszprémi püspöknél lépéseket tegyen arra nézve, hogy a vásár és piaci helypénzszedést akár örök áron, akár pedig bérlet útján a város tulajdonába megszerezze. Most a zalaegerszegi pénzügyigazgató rendelkezést olvasták föl, melyben ez tudatja, hogy az adóhátralékok behajtására *Nastinsky* József állami végrehajtót egy melléje adott kíséretű végrehajtóval együtt kiküldötte. Ennek révén városbíró jelentette, hogy október 15-től 31-ig 40,000 forint meghaladó hátralék folyt be, mire a képviselőtestület elhatározta, hogy a végrehajtók visszavonását kéri a pénzügyigazgatótól. *Székely* József fölhozta, hogy a képviselőtestület már régen bizottságot küldött ki a legelőügy rendezésére, kéri a gyűlést, hogy ez ügyben végre-valahára történjék valami. *Fényes* Géza dr. záros határidőt sürget. Erre a képviselőtestület utasította a kiküldött bizottságot, hogy a jövő gyűlés elé javaslatot terjesszen. *Lukovich* Gábor dr. az őrző gyerekek ellen szólalt föl, végül pedig *Bódis* Mátyás a különféle bizottsági tagok megválasztásának eddigi módját kifogásolta. Az őrző gyerekek ellen maga a törvény intézkedik, Bódis javaslatát pedig, hogy a különféle bizottságok megalkotása rendszeres jelölés alapján történjék, helyeselte a közgyűlés.

Utónállás. Szomorú halottak estéje volt *Nyirő* Péter istváni lakosnak, aki mindenszenteknapja estéjén a Klein S.-né koresmájában együtt élvezgette a jó sümeget a jó sümeget *Dani* Gellért sümeget lakossal. Midőn *Nyirő* megelőgelte az italt, ányújtott egy tizedet a vendéglősnének, hogy a tartozást fogja le. *Dani* erre gyorsan fogta a kalapját, kiment a magazin mellé és lesbe állt. Nemsokára odaért a hazaballagó *Nyirő* is. *Dani* elébe állott és követelte pénzt. Természetes, hogy *Nyirő* nem hajlott a szóra, mire *Dani* azután rátámadt, arcán össze-visszakarmolta. *Nyirő*, akinek nem régiben eltört egyik karja felköve lévén, csak félkézrel védekezhetett, a dulakodásban földre esett. Erre *Dani* a szerencsétlentől 9 forint pénzt elrabolta és otthagya. *Nyirő* visszajött a városba és panaszt tett. *Dani* fogságba került s ott várja, mit kap hősi cselekedetért.

A csabrendeki népiskola épülete. Folyamatban vannak a tárgyalások, melyeknek célja, hogy a csabrendeki állami elemi népiskola miserábilis épületviszonyait végre megörvösöljék. Az úgy ugyan lassan halad előre, de reméljük, hogy a tél folyamán az előzetes tárgyalások megállapodására vezetnek a kormány és a község között s a tavasszal megkezdhetik az épület felállítását. Ennek érdemében *Russicska* Kálmán dr. tanfelügyelő október 30-án ismét tárgyalta a község képviselőtestületével. A tárgyalásra a vallás- és közoktatásügyi miniszternek leirata szolgáltatott alkalmat, mely az iskolaépületre megszavazott 7000 forint felül még azt kívánta a községtől, hogy a kisdedovó számára épületet adjon. E kívánságba a község képviselőtestülete nem egyezett bele, mert a 7000 forint a kisdedovó és az iskola építésére együttesen szavazta meg. Azonban a képviselőtestület elfogadta a 3%-os kisdedovói községi pótlékot s a miniszter öhajására hajlandónak nyilatkozott az épület költségeinek fölvételére, olyképpen azonban, hogy a kamatok fizetését és a tőketerlesztést az állami háztartás fedezze. Mint látjuk, e tárgyalás nem igen vitte előbbre ezt az ügyet, de ennek dacára reméljük, hogy a megegyezés a tavaszig létesülni fog.

Gyümölcsfák kiosztása. A jövő tavasszal ismét 1.713.493 db. gyümölcsfát, negyedmillió gyümölcsajtóványt, 100.000 oltóvesszőt osztanak ki részben olcsó áron, részben ingyen. Ennek esemétekért és oltó vesszőkért a vármegyei alispáni hivatal útján folyamodhatnak a községek és iskolák; ingyenes gyümölcsfákért pedig 1-2 holdas földművesek, tanítók és szerényebb javadalmazású lelkészek. Az 50 kros bélyeggel ellátott kérvények az alispáni hivatal útján a földművelésügyi miniszterhez folyó évi december 31-ig terjesztendők fel.

Tüzeset. Tapolcán szerdán délelőtt a Szt. László-ucca sarkán kenyérsütés alkalmával

tűz ütött ki s egy ház el is égött. Szerencséje volt az uccabelieknek, hogy szélszél volt, mert különben szalmás tetű házaik alig menekültek volna meg a veszedelemtől.

Milyen idő lesz novemberben és decemberben? Falb e két hóra is megtette jóslatait. November hónap első harmadában aránylag elég meleg lesz az időjárás és esőre is van kilátás. A hó második harmadában azonban egyszerre nagyot fordul az idő. Sok hóesésre nagy hideg fog következni. A harmadik harmadban enyhé lesz az idő, bár néha akkor is lesz hóesés. — December hava nagy hideggel kezdődik. A hónap első harmada száraz lesz. Aztán melege, esőre változik az idő, de ez maló lesz. Ugyane jelenések mutatkoznak a harmadik harmadban is. Hóesés ritkán lesz és csak a december 23-iki kritikus nap után válik valamivel erősebbé.

Őszi számóca. Az őszi meleg napsugár életre keltő a szunyádó természet gyümölcsét a leányepret, a Tapolca határában levő vándor cseri erdőben. Ugyanis az erdő leánya egy szép, az erdőben szedett eper-csokrot vitt be a városba hogy azt értékesítse. — A sümegi városerdőben a f. hó 3-án történt faadás alkalmával *Faludy* Antal városi pénztáros és *Kondor* József városbíró a gomalyukba tűzött szép piros számóccal várták a favásárlókat.

Helypénz. A város képviselőtestülete, abban a hitben, hogy a város forgalmát emeli, a piaci helypénzszedést január 1-vel megszüntette. A megyegyűlés e határozatot megsemmisítette, ennél fogva a helypénzfizetés a mai nappal ismét életbelépett.

Zenélő egérfogó. Igen érdekes belga találmányról ír egy francia lap. Egy belga kézműves új szerkezetű egérfogót készített és ezen találmányára már szabadalmat is kapott hazájában. Az új egérfogóba nem tesznek szalonát vagy husfélét az egerek és patkányok csalogatására; nem, ebben az ördögös masinában zenélő óra van elhelyezve, mely folytonos keingöket és polkákat játszik. Az egerek tudvalegleg nagyon szeretnek táncolni — ha a macska nincs otthon — ennél fogva szeretik a zenét és szívesen engednek a zene csábító szózatának, egymásután sétálnak az egérfogóba, úgy hogy tízet-huszt is lehet fogni egy masinával.

Agyonácolta magát. Kulcsár István cseh lakos folyó hó 1-én résztvett az óhídi bucsin. Itt széles jókedvében szilaj táncba kezdett. Tánc közben egyszer csak rosszul lett. Kocsin szállították haza s másnap reggel meghalt.

Meghívás. A sümegi segédtanítói állás betöltése sürős lévén, az iskolaszék elnöksége az állásra pályázó *Mezes* János tanítót meghívta.

Állategészségügy vármegyénkben. Lép-fen: Tiske Szent-Péter 2 ud., összesen 1 község 2 udvar. Takonykór és bőrféreg: Bánok-Szt-György 1 udv. Rühkór: Andrásida 3 u., Botfa 2 u., összesen 2 község 6 udvar. Sertésvész: Alsó-Hahót, Bak, Bessenyő, Botfa, Csabrendek, Dióskál, Felső-Mánd, Gyenes-Diás, Hegykerület, VIII., Keh da, Kerka-Szent-Király, Keszthely-Polgárváros, Köveskál, Lendva-Ujfalu, Neme-Bükk, Páka, Petrivente, Rajk, Rigyác, Sárhida, Söjtör, Sümeg, Szent-András, Ujudvar, Zala-Egerszeg, Zala-Erdőd, Zala-Szent-Grót összesen 27 község.

Az osztályorsorsjáték első húzása. Lapunk tisztelt olvasóközönségének b. figyelmét felhívjuk Török A. és Társa budapesti cég hirdetésére, akik a m. k. szab. osztályorsorsjáték elárúsításával meg lettek bízva. Ezen sorsjáték a m. kir. kormány felügyelete alatt áll és mindenkinek ajánljuk, hogy bizalommal forduljon Török A. és Társa felárúsítóhoz Budapesten.

Minden gondos háziasszony bizonyára örömmel veszi tudomásul a „Háztartási Napló” megjelenését. A „Háztartási Napló” világosan kimutatja, hogy a szükséges lakás berendezések, élelmi cikkek, tisztogatás, javítás, ruházat egy-egy gyermek neveltetése, szórakozás, utazás, jótékonyság, gyógykezelés, kertészkedés, gazdálkodás, eselélfizetés stb. mennyibe került külön-külön. Ezen részletes kimutatás hí képét adja költségeiknek és így abból okulást meríthetünk a jövőre. A „Háztartási Napló”-ban minden háztartási szükséglet cimenként külön-külön rovatban van megnevezve és ennél fogva a pontos vezetéshez csak a kiadott összegnek az illető rovatban való bejegyzése szükséges. Ezenkívül a „Háztartási Napló” még igen sok hasznos jegyzék lapot tartalmaz. Családi összeköttetések, a családban előfordult születések, házasságok, halálozások és egyéb családi események feljegyzésére, konyha receptek gyűjtésére; ez, természetesen idő múlva, a házi asszony legjobb szakácskönyvévé képezi. Ennek a valóban hézagpótló könyvnek hangzatos szavakkal való ajánlása felesleges és hisszük, hogy a házi asszony, aki férje jövedelmét ismeri s költségeiseiben a megengedhető korlátokat átlépni nem akarja, nehegy a családfőre öntudatlanul bajt hozzon és esetleg helyreépíthetetlen kárt okozzon. — bizonyára sietni fog a „Háztartási Napló” megszerzési. A „Háztartási Napló” e hó folyamán jelenik

meg csinos kiállításban, 1 forint előleges beküldés-jének bérmentve küldi el a „Mármaros Híradó” szerkesztőségére M.-Szégyen.

Tűzhatal *Kranic* József nagykanizsai földműves 12 éves Teréz nevű leánya a konyhában édes anyjával együtt foglalatokodva a nagy falazott kemence szőlén álló petróleum lámpát valahogy loblított; a szél fröccsenő égő petróleumtól a leánya ruhája tüzet fogott és lobogni kezdett, anyja nem vesztette el lelkijelenlétét és egy pokróccal akarta a tüzet elfojtani, de ez nem sikerült, akkor a leány kiszaladt az udvarra a kuthoz, anyja utána és itt leöntötte egy vödör vízzel. Az égő ruhák tüze elaludt ugyan, de már ekkorra a szerencsétlen leány oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy másnap délelőtt ennek következtében iszonyu kínok közt meghalt.

Lopás. *Keszler* Géza letenyei kéményseprő mesternél beállt egy magát kéményszeprő legénynek kiadott legény. A mester nem lévén otthon, a neje betekintett a munkakönyvbe, látta, hogy csakugyan kéményszeprő segéd, kiküldte a segédhez, kiold szabályszerűen bemutatkozott, előadván, hogy bevárja, míg a mester hazajön, talán kap munkát. A segéd napi munkáját végzendő, eltávozott a lakásról, magárra hagyván a vendéget. Midőn mind a mester, mind a segéd megérkeztek, a szobát üresen találták s csakhamar konstataáltak, hogy az ott alkalmazott Cseke Márton segéd ruháját magára vette, és hogy az időt is tudja, a zsebszót is magával vive, megugrott. Saját ruháját azonban otthagya cserébe. A csendőrség keresi.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Retty* Gábor zalaegerszegi polgári leányiskolai tanítót a besztecebányai felsőbb leányiskolához tanárrá nevezte ki.

Tanítóválasztás. A letenyei községi iskolaszék *Varga* Józsefet, néhai *Varga* József sümegi tanítónak fiát osztálytanítóvá választotta meg.

A gazdasági ismeretek terjesztése. Darányi Ignác dr. földművelésügyi miniszter a mezőgazdálkodást üzö vármegyénk gazdasági egyesületeihez felhívást intézett, hogy a gazdasági ismeretek terjesztésére szervezzenek működésük helyén gazdasági förlvasásokat. A miniszter többek között a következőket mondja: A múlt tél folyamán erkölcsi és anyagi támogatásom mellett tizenhat gazdasági egyesület vállalkozott arra, hogy a mezőgazdasági ismereteknek a földművesek és kisgazdák körében való terjesztése végett téli vándortanítást végezzen. A kezdeményezés ez első évben a tanítók sikere által kielégítő, egyes vármegyékben meg éppen kiváló eredményű volt. Eme téli tanfolyamoknak összesen harminckett ezer hallgatója volt. A miniszter ez évben a gazdasági ismeretek terjesztésére harminchat gazdasági egyesületet kért meg. Aztán föl hívja az egyesületet, hogy erkölcsi és anyagi támogatása mellett rendezendő förlvasások keretében vegyen föl minden mozzanatot, illetve kérdést, melynek fejtegetése, részletesebb ismertetése a vidéken tapasztalható hiányokon segíthet és a gazdasági haladás útját egyengetheti. Föl hívja a miniszter a gazdasági egyesületeket a mezőrendőrségi törvényekre s ezzel kapcsolatban olyan kérdések tárgyalására, melyek legjobban szorulnak magyarázatra.

Dráguló levelező lapok. A kereskedelemügyi miniszter a postajövedékek jövedelmének szaporítása tekintetéből a levelező-lapok árát az 1898-ik évi január hó 1-ő napjától kezdve 5 fillérré (2 és fél kr.) szándékozik felemelni; ezzel egyidejűleg az ajánlott levelek portó-díjának felemelése is tervbe van véve, ami bizonyára kellemetlenül fogja érinteni a levelező közönséget.

Szülő- és borgazdasági tanfolyam. A fontos nemzetgazdasági mozgalomban, mely az elpusztított szőlők helyreállítására irányul, a földművelésügyi miniszter jelentős szerepet szánt a néptanítóknak. Hogy e szerepet méltóan és sikerrel tölthessék be, első kellék, hogy rendelkezzenek a szükséges szakismerettel. E célból rendezett a miniszter az ország több pontján szülő- és borgazdasági tanfolyamot a néptanítók számára. Ezek — mint megírjuk — négy hétig tartottak s a tapolcai folyam október hó 31-én vizsgálattal ért véget. E folyam 18-an, köztük *Sümegről Kocsis* Károly, *Csabrendekről Farkas* Sándor, *Csáfordról Gosztonyi* József vettek részt, míg jórészek a Balaton közvetlen vidékéről való volt. A két heti őszi folyam tárgyai voltak: metszés, fűtés, szőlőképzés, ojtványok kiszedése, osztályozása, vad vesszők szedése, tisztogatása, osztályozása, ojtványok és vad vesszők télire történése, bujtás, d. ntés, trágyázás gyakorlatilag, — míg az elméleti előadás a szőlőkultúra teorikus részén kívül a borászatot ölelte fel. Az előadásokat a tanári kar hasznos kirándulások rendezésével fűszerezte, amelyeken a tanfolyam hallgatóinak bő alkalmuk nyílt az ottvidéki szőlők állapotát, a történet védekezéseket és a nevezetesebb borgazdaságokat tanulmányozni. A két heti fűrésztő munka és tanulás október 30-án ért véget. Másnap reggel 7-től 9-ig *Russicska* Kálmán dr. tanfelügyelő a tanfolyam hallgatóival értekezletet tartott, melynek tárgya

a gazdasági ismétlő iskolák szervezése volt, amelyet csak oly községekben állítanak fel, melynek erre szakszertben képzett tanítója van. Az értekezlet után Engelbrecht Károly miniszteri kiküldött elnöke alatt tartották meg a vizsgálatot, melyen Ruzsicska K. dr. tanfelügyelő és számos érdeklődő volt jelen. A felmutatott eredményre úgy a tanári kar, mint a hallgatók büszkének lehetnek s a miniszteri biztos és tanfelügyelő meleg elismerésüket fejezték ki a tapasztalt ismeretek fölött. A vizsga végeztével *Russiska* meleg hangú beszédet intézett a hallgatókhoz, melyben buzdította őket, hogy a rájuk bízott gyermekeket alapos gondtal vezessék be az újabb szőlőkultúra ismereteibe. Ezt Engelbrecht azzal egészítette ki, hogy a szerzett ismereteket a felnőttek körébe is átplántálni buzdítanak s törjék meg azt a kételkedő bizalmatlanságot, mellyel a magyar nép a hatóságoknak intézkedéseivel szemben viselkedik. Végül a hallgatók nevében Kárpáthy János gyenesdiási tanító szívből fakadó köszönetet mondott *Darányi* miniszternek a tanfolyam szervezéseért, az ezt vezető tanároknak, a vizsgálaton megjelent hatósági személyeknek és vendégeknek. A tanítók elbucsuva a tanári kartól, szívökből avval a nemes elhatározással tértek vissza községükbe, hogy a szőlők rekonstrukciójának, ennek a nemzetgazdasági szempontból oly nagyjelentőségű munkának úgy az iskolában, mint a nép körében lángoló buzgalma bajnokai lesznek.

Köszönet-nyilvánítás.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchen, Alsó-Ausztria Feltalálója az anti-rheumatis és antiarthritis vértisztító teának Vértisztító közzvény és reuma ellen.

Midőn a nyilvánosság elé lépek, teszem azt azért, mért 1-ször Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben, hálás köszönetemet óhajtom nyilvánítani, miután vértisztító teája fájdalmas reumátum enyhítette 2-szor teszem azért, hogy mindazoknak, kik közzvény és reumában szenvednek, ajánljam e teát.

Nem vagyok képes leírni, mit szenvedtem időváltozásoknál 3 év óta, pedig Badenban (Bécs mellett) kénfürdőt használtam. Éjszaka nem tudtam aludni, étvágyom annyira hanyatlott, hogy egészen lefogytam. Fentemlitett tea 4 heti használata után fájdalmaim teljesen megszűntek, sőt már 6 hét óta a teát nem iszom. mégis bajomat megszűntnek és testi állapotomat egészen javultnak mondhatom. A kik ezen bajban szenvednek, forduljanak ezen melített teához, meg vagyok róla győződve, hogy hálásak fognak lenni Wilhelm Ferencz urnak.

Teljes tisztelettel
Butschin-Streitfeld gróf
főhadnagy nejje.

3-12

736. sz. 1897.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881 évi LX t-c 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sümegi kir. járásbíróság 1897 évi 3501 számú végzése következtében Dr. Schleifer Ede ügyvéd által képviselt Mautner Ad Ig Bécsi lakos javára Hamburger Mihály Udvarnoki lakos ellen 309 frt 07 kr s jár. erejéig 1897 évi Május hó 7 n fogatosított kielégítés végrehajtás utján le és felül foglalt és 539 frtra becsült sertések, lovak, kocsik, butor ágynemű, páliuka főző kazánból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sümegi kir. bíróság 7360 1897 számú végzése folytán 309 frt 07 kr tőkekövetelés, ennek 1897 évi március hó 16 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 34 frt 15 krban bíróság már megállapított költsegek erejéig Udvarnokon leendő eszközölésére 1897 évi november hó 16 napjának délelőtti 10 óraja határidőül kitézetik és ahhoz a venni szandekozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX t-c 107 és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Sümegen 1897 évi október hó 20 napján

Szidnai kir. bírósági végrehajtó.

Nyomatott Horvát Gábor nyomdájában Sümegen.

Folyó évi november hó 11-én

kezdődik az

Első magyar királyi szabadalmazott

OSZTÁLYSORSJÁTÉK

1. osztályának húzása

100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben:

1.000,000 korona

Különös nyeremények:

600.000, 400.000, 200.000 2 á 100.000,
20.000 50.000, 10.000, 2 á 60.000 Korona

és így tovább; egészben 5 hónap alatt 6 osztályban

13.160,000 korona lesz kisorsolva.

Eredeti sorsjegyek árai tervszerűleg:

egy egész 6 frt, egy fél 3 frt, negyed 1 frt 50 kr., nyolczad 75 kr.

Megrendeléseket kérjük mielőbb, de november 11-ike (huzás kezdete) előtt

Török A. és Társa céghez Budapest, Váci-körút 4/P. küldeni.

Kivágandó

Megrendelési bároza.

Török A. és Társa uraknak

Budapest, Váci-körút 4/P.

Kérem nekem..... I osztályu eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

.....frt.....kr. összeg

(utánveendő
(postautalvánnyal
(küldetik
(mellékelve
(A szükségeslelten rovat türelendő)

Vezeték és keresztnév:

Lakhely: Megye:

Egy pár sárczipő (galoschni) 1 frt 20 kr.

Továbbá:

Helyszüke miatt

minden porcelán tárgyat és függő lámpát

bevásárlási áron alul elad:

Würzburger Jakob, Sümegen.

Dr. Kóródi S.

egyetemi orvostudor, fogorvos
Budapestről.

Tartózkodik:

Keszthelyen, Pethó-uca 488 sz. a.

Angol. és amerikai műfogak, rágás- és beszélésre alkalmas. Fog- és gyökér húzás fájdalom nélkül. Igen tartós fogtömés. Fogkorona. Fogfehérítés.

Fogköeltávolítás. Szabálytalan állásu fogak kijavitása.

Több évi jótállás. Mérsékelt ár.